

YMATEB CYNGOR GWYNEDD I SYLWADAU COMISIYNYDD Y GYMRAEG AR EIN HADRODDIAD BLYNYDDOL 2012/13

Cydymffurfio a'r Cynllun Iaith Gymraeg

SYLWADAU'R COMISIYNYDD	DULL YMATEB	YMATEB CYNGOR GWYNEDD
Darparwch gopi o adroddiad [adolygu gwasanaeth Derwen] pan fydd wedi ei gwblhau, os gwelwch yn dda	Darparu gwybodaeth bellach i Gomisiynydd y Gymraeg	Mae'r mater ar fin mynd gerbron Bwrdd Rheoli Derwen, ac anfonir copi o'r adroddiad i'r Comisiynydd cyn gynted ac mae'n barod
Darparwch gopi o un o'r adroddiadau [monitro cydymffurfiaeth y Penaethiaid Gwasanaeth], os gwelwch yn dda	Darparu gwybodaeth bellach i Gomisiynydd y Gymraeg	<p>Cysylltir â bob Adran fel rhan o'r broses monitro iaith, ond nid oes unrhyw dempled na ffurf safonol ar gyfer ymateb, ac unol a'r gofynion monitro, mae'r ymateb yn helaethach gan rhai Adrannau na'i gilydd.</p> <p>Bydd o broses o dderbyn adborth ar gydymffurfiaeth yn cael ei ffurfioli o fis Hydref 2013 ymlaen, yn dilyn penderfyniad gan y Pwyllgor Iaith i dderbyn un Adroddiad ffurfiol i'r Pwyllgor gan bob Adran yn eu tro. Byddwn yn adrodd yn llawn ar y broses yma yn ein Hadroddiad Blynyddol 2013/14</p>

SYLWADAU'R COMISIYNYDD	DULL YMATEB	YMATEB CYNGOR GWYNEDD
<p>Eglurwch pam na chynhaliwyd yr hapwiriad [annibynnol o gydymffurfiad y Cyngor a'r Cynllun Iaith yn 2012], os gwelwch yn dda. Ydi'r Cyngor wedi cymryd camau i drefnu hyn yn 2013?</p>	<p>Darparu gwybodaeth bellach i Gomisiynydd y Gymraeg</p>	<p>Yn dilyn hapwiriadau blaenorol, ac yn seiliedig ar fonitro mewnol a chwynion, teimlwn fod gennym wybodaeth gadarn ynglŷn â'r meysydd risg, ac mae'r flaenoriaeth bellach yw ceisio cyfarch y gwendidau yma.</p> <p>Yn hytrach na hapwiriadau cyffredinol, mae'r Cyngor wedi comisiynu gwaith mewn meysydd penodol er mwyn canfod unrhyw broblemau a chynnig datrysiadau. e.e. yn ystod 2013 comisiynwyd Arolwg o ofynion ac ymarfer Cyngor Gwynedd wrth ddarparu Gwasanaethau Gofal (Preswyl a Nyrsio), a Gofal Cartref gan Y Ganolfan Cynllunio Iaith, Mawrth 2013): Mae'r Adran yn y broses o weithredu ar argymhellion yr adroddiadau yma.</p> <p>Byddwn yn ail-ystyried y gofyn am unrhyw hapwiriad gyffredinol o'n gwasanaethau fel rhan o'r broses o lunio Rhaglen Waith Interim fydd yn weithredol tan i'r Safonau Iaith ddod i rym</p>
<p>Darparwch ddiweddariad ar y rhaglen e-ddysgu yn yr adroddiad monitro nesaf, os gwelwch yn dda</p>	<p>Fel rhan o Adroddiad Monitro Blynyddol 2013/14</p>	<p>Byddwn yn adrodd ar y sylw yma fel rhan o'n Hadroddiad Monitro Blynyddol 2013/14</p>

Gwasanaethau rheng flaen

SYLWADAU'R COMISIYNYDD	DULL YMATEB	YMATEB CYNGOR GWYNEDD
Nodwch nifer a chanran y siaradwyr Cymraeg yn y prif dderbynfeydd, os gwelwch yn dda	Darparu gwybodaeth bellach i Gomisiynydd y Gymraeg	Lleolir Prif Dderbynfeydd y Cyngor yn y Pencadlys, Penrallt (Caernarfon), Neuadd y Dref (Bangor), Siop Gwynedd, Ffordd y Cob (Pwllheli) a Penarlâg (Dolgellau). <ul style="list-style-type: none">• Cyfanswm staff y derbynfeydd yw 13• Mae 13 ohonynt yn siarad Cymraeg (100%)• Mae'r Gymraeg yn hanfodol i'r 13 swydd (100%) [Ni chyflwynwyd y wybodaeth yma'n llawn yn ein Hadroddiad Monitro]

Rheoli a gweinyddu'r Cynllun

SYLWADAU'R COMISIYNYDD	DULL YMATEB	YMATEB CYNGOR GWYNEDD
<p>Yn sgil un gwyn, nodir y bydd yr Adran Economi a Chymuned yn ystyried sut i wella amodau ieithyddol grantiau. Hoffem drafod hyn ymhellach yn ein cyfarfod adborth</p>	<p>I'w drafod yn y cyfarfod adborth rhwng y Swyddog Cydraddoldeb ac Iaith a Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg</p>	<p>Roedd y gwyn gwreiddiol ynghylch ein gallu ni fel Cyngor i orfodi enwau Cymraeg ar fusnesau os oeddynt yn derbyn grant. Nodwyd na fyddai'n bosib i ni wneud hyn yn gyfreithiol.</p> <p>Cydnabuwyd fodd bynnag, fod angen adolygu ein telerau er mwyn cryfhau'r elfen ieithyddol drwy hyrwyddo'r iaith hyd orau ein gallu</p> <p>Mae'r grant sydd dan sylw a nifer o brosiectau eraill un ai wedi eu dyrannu'n llawn, neu ar fin dod i ben. Mae'r Adran Economi a Chymuned yn aros am arweiniad pellach gan y Comisiwn Ewropeaidd ynglŷn â phrosiectau newydd.</p> <p>Yn y cyfamser, ceir trafodaethau cychwynnol ar sut i sicrhau a/neu wella amodau ieithyddol mewn unrhyw grantiau at y dyfodol</p>

SYLWADAU'R COMISIYNYDD	DULL YMATEB	YMATEB CYNGOR GWYNEDD
<p>Pa gamau mae'r Cyngor yn eu cymryd i fynd i'r afael a'r cyrff nad ydynt yn cydymffurfio [a chontractau Gofal Cymdeithasol? Hoffem drafod hyn ymhellach yn ein cyfarfod adborth</p>	<p>I'w drafod yn y cyfarfod adborth rhwng y Swyddog Cydraddoldeb ac Iaith a Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg</p>	<p>Lle bo pryderon ynglŷn â chydymffurfiaeth, mae trefn monitro ansawdd a chydymffurfiaeth gytundebol yn sicrhau bod cynllun gweithredu/gwella yn cael ei lunio. Disgwylir i unrhyw gwmni neu fudiad weithredu i gyfarch yr hyn sydd wedi ei gytuno yn y cynllun gwella. Er enghraifft gall hyn olygu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mynychu hyfforddiant ieithyddol rhad ac am ddim trwy Bartneriaeth Gweithlu Gwynedd, • anogaeth a tharged i recriwtio staff dwyieithog o fewn amserlen benodedig, • sicrhau bod nifer staff digonol sydd yn gallu cyfathrebu yn Gymraeg yn gweithio ar bob shift mewn cartref gofal. • sicrhau gweithwyr gofal cartref sydd yn gallu cyfarch anghenion ieithyddol defnyddwyr gwasanaeth -mae hyn digwydd wrth i weithwyr cymdeithasol nodi anghenion ieithyddol defnyddwyr ar gynllun gofal. • Mae Gwasanaethau Cymdeithasol wedi codi ymwybyddiaeth ieithyddol ymysg darparwyr drwy gomisiynu darn o waith gan Y Ganolfan Cynllunio Iaith i edrych ar ein hymarfer ac awgrymu unrhyw welliant. • Cryfhau cymalau o fewn ein cytundebau mewn perthynas ag anghenion ieithyddol defnyddwyr gwasanaeth fel ymateb i argymhellion Y Ganolfan Cynllunio Iaith.

Sgiliau Iaith Gymraeg

SYLWADAU'R COMISIYNYDD	DULL YMATEB	YMATEB CYNGOR GWYNEDD
<p>Cyfeirir at y fframwaith [Fframwaith Iaith] yn Adroddiad Gwella Blynyddol y Cyngor (Ebrill 2013). Pryd y cyflwynir y fframwaith diwygiedig?</p>	<p>Darparu gwybodaeth bellach i Gomisiynydd y Gymraeg</p>	<p>Yng ngoleuni dyfodiad y Safonau Iaith a'r gofyn i lunio Rhaglen Waith dros dro i gyfarch y cyfnod rhwng diwedd y Cynllun presennol a gweithredu'r Safonau, byddwn yn ail-edrych ar ein cynlluniau yn y maes yma. Wrth gychwyn ar y gwaith yma byddwn yn gwerthfawrogi trafodaethau pellach gyda Swyddfa'r Comisiynydd.</p>
<p>Cymerodd y Cyngor ran mewn peilot i brofi'r Dangosyddion Iaith a gyflwynwyd yn ddiweddar gan CBAC er mwyn hwyluso mesur sgiliau iaith yn y gweithle. Hoffem drafod hyn yn ein cyfarfod adborth</p>	<p>I'w drafod yn y cyfarfod adborth rhwng y Swyddog Cydraddoldeb ac Iaith a Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg</p>	<p>Ymgwymerodd 37 aelod staff a'r peilot. Mae'r Swyddog Datblygu Gweithlu wedi hysbysu Swyddogion Personél y Cyngor o fanteision defnyddio'r teclyn i bennu sgiliau ieithyddol fel rhan o'r broses penodi</p>
<p>Sawl aelod o staff a dderbyniodd hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith yn ystod y cyfnod adrodd?</p>	<p>Darparu gwybodaeth bellach i Gomisiynydd y Gymraeg</p>	<p>Darparwyd sesiwn Ymwybyddiaeth iaith benodol i 20 o staff y Tîm Cyfiawnder Ieuenctid ym Mehefin 2012. Yn ystod y cyfnod Mai 2012- Medi 2013 darparwyd sesiwn ar Ymwybyddiaeth Iaith i 143 o staff fel rhan o'r broses anwytho.</p> <p>Ym mis Tachwedd 2013, byddwn yn cynnig sesiwn Ymwybyddiaeth iaith i Aelodau etholedig.</p>

SYLWADAU'R COMISIYNYDD	DULL YMATEB	YMATEB CYNGOR GWYNEDD
<p>Sut mae'r Cyngor yn cefnogi'r aelodau staff hyn [staff Di-Gymraeg], er enghraifft trwy eu targedu ar gyfer hyfforddiant Cymraeg?</p>	<p>Darparu gwybodaeth bellach i Gomisiynydd y Gymraeg</p>	<p>Gofynnir i Reolwyr llinell adnabod anghenion ieithyddol drwy'r broses Adolygu Perfformiad, yna caiff staff eu cyfeirio at y Swyddog Datblygu Gweithlu er mwyn asesu'r lefel iaith a'r anghenion dysgu. Yn dilyn hyn, bydd y Cyngor yn gallu cynnig y canlynol yn ôl yr angen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwersi ar y lefel addas i'r dysgwr • Cyrsiau allanol • Mentoriaid iaith • Monitro cynnydd (yn seiliedig ar 2 adroddiad y flwyddyn gan y Rheolwr llinell) • Cefnogaeth drwy wobrwyo dysgwr sy'n dechrau dysgu, a rhai mwy profiadol, am ymdrechion arbennig yng nghyfarfod <i>Y Cyngor ar ei Orau</i> gyda <i>Gwobr Goffa Dafydd Orwig</i>. Rhoddir proffil uchel i'r digwyddiad yma • Cofnodi unrhyw lwyddiannau penodol e.e. gwobrau gan ddarparwyr allanol yng nghylchgrawn <i>Gair o Gyngor</i> i staff